

него първото концертно пътуване въ Буда-пеща и други австриски градове. На следната година посещава съ оркестъра си Берлинъ и други германски градове и, най-след—1834 е бил назначенъ полкови капелмайсторъ, а 1835—такъвъ на оркестъра за дворцовъ балове, 1837 се озовава съ своя оркестър въ Парижъ и Лондонъ—имаът навсъкъде триумфаленъ успѣхъ и голѣми парични придобивки. При едно пътуване за Лондонъ (последното, изобщо) той заболява и, следъ връщането си въ Виена, умира. Валсоветъ на Щ. се отличаватъ съ своята мелодическа прелест, изящън ритъмъ и приятна хармония; най-любими отъ тѣхъ сѫ: „Габриел валсъ“, „Виктория валсъ“, „Мефисто валсъ“, „Електрически искри“, „Баядерка“ и др. Неговите валсове, маршове, потпури и др. достигатъ числото 251.

Щраусъ, Йоханъ (синъ) — Johann (Sohn) — синъ на горния — сѫщо бележитъ танцовъ и оперетенъ компонистъ, род. 25 окт. 1825 въ Виена, умр. 3 юни 1899 с. т.; като своя баща — и той застава 1844 на чело на собственъ оркестъръ, а 1849 поема този на баща си, школува го отлично, повдига още повече художественото негово равнище, и предприема съ него голѣми концертни пътувания до Берлинъ, Лондонъ, Парижъ, Петербургъ, а 1872—и въ Америка (Бостонъ), поженвалъ навсъкъде голѣми успѣхи. Следъ оженяването си за пъвницата Йети Трефци, предава оркестъра на своятъ братя — Едуардъ и Йозефъ, и се посвещава на композиция, като отъ валсоветъ, по единъ естественъ начинъ, преминава къмъ оперетата. Въ своятъ валсове Щ. се държи, като баща си, въ виенския народенъ тонъ; тѣхните мелодии скъпъ духа на виенската популярна музика, като разширява формата. Оперетите на Щ. иматъ винаги за основа валсътъ, театралното не лежи въ неговата природа, но „Прилепътъ“ (1874) и „Цигански баронъ“ (1885) сѫ творенията, които му отреждатъ място между най-голѣмите майстори на оперетата. Освенъ тѣзи оперети, Щ. е писалъ и следните: „Индиго“, (1871 — преработена 1906 отъ Райтеръ, подъ името „1001 нощ“),

„Метузалемъ“ (1877), „Кърпичката на царицата“ (1880), „Веселата война“ (1881), „Една нощ въ Венеция“ (1883), „Симилициусъ“ (1887), „Княгиня Нинета“ (1893), „Ябука“ (1894), „Богиня на мѣдростта“ (1897). Ос-

Йоханъ Щраусъ (синъ)

венъ това, пише и една опера „Рицарь Пасманъ“ (1892), балетъ „Aschenbrödel“ и „Сънни картини“ — фантазијука за оркестъръ. Отъ валсоветъ на Щ. най-любимъ е „На хубавия синъ Дунавъ“, преработенъ за пиано, за цигулка и др. инструменти, за пѣнне и хоръ, после — „Истории изъ виенския лесъ“, „Артистиченъ животъ“, „Виенска кръвъ“ и др.

Щраусъ, Лудвигъ — Straus, Ludwig — превъзходенъ виолонистъ, род. 28 март 1835 въ Пресбургъ, умр. 15 окт. 1899 въ Кембриджъ, ученикъ на Бьомъ и Хелмесбергеръ въ Виена, концертмайсторъ на „Музеумъ концерти“ въ Франкфуртъ а/М., после — солистъ на Придворния оркестъ въ Лондонъ, концертмайсторъ на Филхармоничните концерти въ Манчестъръ, преподавателъ въ Academie of Musik въ Лондонъ.

Щраусъ, Оскаръ — Straus, Oskar — оперетенъ компонистъ, род. 6 апр. 1870 въ Виена, ученикъ на Херм. Греденеръ въ Виена и Максъ Брухъ.